

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גליון 760 אייר תשפ"ב שנה טז

לע"נ המנוח יפת בן שלמה ושרה גרסי ז"ל הוקדש ע"י ידידנו ר' גדסי מרדכי הי"ו

פרשת בהר

ובעיות קשות כאלה ואחרות. והכל נובע כנראה מחמת פרסום יתר וחוסר זהירות מעין הרע!

כמה מצער ומזעזע לשמוע על דבר כזה. הדבר מבהיל ממש לראות עד כדי כמה יכולה עין הרע להזיק ולהרוס.

כששמעתי את הדברים נזכרתי מיד בדברי המהר"ל (נתיב עין טוב פרק א) **"יזוע כי עין הרע שורף כמו האש שהוא שורף. ותדע להבין מזה כי בעל עין הרע שורף בעינו ויש להיזהר ולהישמר מזה. ומאוד מאוד צריך האדם להיזהר מעין הרע, ודבר זה ענין גדול!"**

למה נקרא שמם נכסים?

כמה חשוב אם כן להיזהר מפרסום ומעיניים של אנשים. הגמרא אומרת **במסכת פסחים** (נ, ב) שסוחרים המוכרים סחורתם בשוק אינם רואים סימן ברכה לעולם היות והעין שולטת בסחורתם, וכל דבר שהעין שולטת בו אין בו הצלחה. ובגמרא **במסכת תענית** (ח, ב) מובא, "אמר רבי יצחק, אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין". ועל פי גמרא זו ביאר **המהר"ל בנתיב העבודה** (פ"ג) את דברי חז"ל **במסכת בבא בתרא** (כה, ב) "הרוצה להעשיר יצפין", כי "יצפין" הוא מלשון צפון, ספון וטמון, כלומר שמי שרוצה שתשרה הברכה במעשיו ידיו ויתעשר יצפין ויחביא את נכסיו וקנייניו מעיני בני אדם.

וידידי היקר, מחשובי בני קהילתנו, ר' **מישל ישעיהו הי"ו**, הוסיף לזה בדרך צחות את סימני ליל הסדר **"צפון ברך"**, הוי אומר שבמה שצפון ונסתר מן העין יש ברכה והצלחה. **ובמדור** (במדבר רבה כב, ח) אמרו "לכך נקרא שמם נכסים? שנכסים (מלשון כיסוי) מזה ונגלין לזה". והקשה **החידושי הרי"ם** שאם כן היה צריך להיות שמם "נגלים" ולא נכסים? ותירץ באופן נפלא, שכידוע שמו של דבר מעיד על מהותו ועניינו, והיות ואין שמירה וקיום לנכסים אלא על ידי כך שהם מכוסים ונכסים מעיני כל לכך נקראים הם "נכסים". ללמדך כי גילוי ופרסום של ממון ורכוש וכל דבר הוא מתכון בטוח לאבדון וכישלון.

ילד הפלא שלא רצה להתפרסם

במסכת תמיד (לב, א) אמרו שאלכסנדר מוקדון שאל את זקני הנגב מה יעשה אדם ויחיה? ואמרו לו "ימית עצמו". וכששאל מה יעשה אדם וימות? השיבו "יחיה את עצמו".

עין הרע במקסיקו

"וצוית את ברכתי לכם" (כה, כא)

מזה זמן רב רציתי לעסוק בעלון בנושא חשוב ומרתק. כמה חשוב! תשמעו סיפור:

בחג פסח האחרון פירסמתי סגולה מיוחדת שתיקן **מורי ורבי הגאון הצדיק הרב יעקב אדלשטיין זצוק"ל** לעשותה בערב שביעי של פסח בחצות היום. עקב כך קיבלתי טלפונים ומיילים מאין ספור יהודים במקומות שונים בעולם ששאלו וביררו אודות הסגולה.

לאחר החג התחלתי לקבל טלפונים והודעות מסוג שונה. היו אלו סיפורי ישועות מדהימים שאנשים זכו להם מיד לאחר שעשו את הסגולה או זמן קצר אחר כך.

האמת שמלכתחילה לא שיערתי עד היכן יגיעו הדברים. אך גדולים צדיקים במיתתם יותר מבימי חייהם, וסדר התפילה שתיקן מורי ורבי עשה את שלו, ובורא עולם הושיע ויושיע את כולם ב"ה.

אחד המיילים המרתקים שקיבלתי היה מגברת אחת מחו"ל. כמובן שלא אחשוף את הפרטים המדוייקים, אך מה שאפשר לומר שהיא סיפרה שיש לה בן שכל חבריו בישיבה כבר התחתנו והוא עדיין מחפש שידוך. היא הוסיפה שבנה הוא העילוי של הישיבה ובחור נדיר ומיוחד במינו בהתמדה וכישרון, והם בצער גדול מכך שבנם עדיין לא הקים בית נאמן בישראל.

כתבתי לה איזו עצה וסגולה לבנה, אך הדגשתי והוספתי שלדעתי דוקא בגלל שהוא כזה מיוחד כדאי לו להיזהר ולהישמר מעין הרע. שלחתי לה את הדברים ולא ציפיתי לתגובה שבאה בעקבות דבריי.

היא הדהימה אותי וסיפרה לי שבנה זכה לסיים את הש"ס בשלב מאד מאד מוקדם של חייו (אני בכונה לא כותב את הגיל כדי לטשטש את זהותו, אך מדובר בגיל צעיר ביותר). היא התנגדה לכך מאד בהתחלה וחששה נורא משום עין הרע. גם לבסוף כשכבר נתנה את הסכמתה התנתה זאת בכך שישתתפו במעמד כמה שפחות אנשים זרים. אך למעשה משניתנה רשותה כבר לא היה לה שליטה על הדבר ואנשים רבים הגיעו כדי לחזות בפלא הגדול והתפעלו מחכמתו ובקיאותו של הנער.

ואז אירע דבר נורא! מיד לאחר הסיום, בנה שהיה בריא לחלוטין, החל לסבול מאלרגיות שונות קשות מאד ומוזרות ביותר שעד היום כשכבר עברו כמה וכמה שנים לא הצליחו לזהות את מקורן. הדבר מעיק עליו וגורם לו לביטול תורה רב

איבון בת מומה וגבריאל מלק ז"ל
הראל בן תמר אברהם ז"ל
שרה בכורה בת רחל ע"ה ע"י גלעד

אברהם בן חנה בן ישי ז"ל
שמואל בן אהרון אבוהצירא ז"ל
יחיא בן סלימאן בשארי ז"ל
יאיר בן כריה יעבץ ז"ל

סלח נגי בן גורגיה סלח ז"ל
סעדיה סעיד בן סאלם סעדה ז"ל
ששון בן גורגיה יוסף ז"ל
סלחה בת לוי כמוס טביב ע"ה

אמיר בן אמירה זכריה ז"ל
אסתר בת רחמה רוח ע"ה
מזל בת מרגלית צברי ע"ה
רחמים בן שלביה דמרי ע"ה

הוא אף היה אומר שרוב אלו שאין להם ילדים הוא או מפני שעשו להם חתונה מדי מפוארת, או שנתנו להם דירה מדי טובה, ואנשים שואלים למה זוג צעיר צריך לקבל דירת ארבע חדרים...

ופעם אחת כשהלך לבקר ראש ישיבה מפורסם ששכב בבית החולים, אמר הרב שטיינמן שחוליו של אותו ראש ישיבה נובע מעין הרע מפני שהוא מדי מצליח.

סגולה נגד עין הרע - "עין תחת עין"

צריך לדעת שעין הרע לא באה רק מחמת צרות עין או קנאה. אדם יכול לעשות בלי כונה עין הרע גם לקרובים אליו ביותר, ואפילו לעצמו. מובא בשם הגאון מוילנא, ואף החזון איש התבטא כן, שעין הרע באה על ידי התפעלות ממצואות מוצלחת, שכשאדם מתפעל ותמה על הצלחה של חבירו או כישרון מסויים שיש לו, בשמים מתעוררים המקטרגים וטוענים שיש לבדוק אם אותו אדם אכן ראוי לכך. ופעמים רבות שלפי מעשיו אין הוא ראוי לכך ולכן הדבר ניטל ממנו.

ובכל זאת, כיצד ניתן להינצל מעין הרע? האם יש איזו סגולה או עצה לכך? בספרים הקדושים מצאנו עצות וסגולות רבות, אך כאן נביא אחת מהן והיא "עין תחת עין", כלומר עין טובה נגד עין הרע, וכפי שאמר מרן שר התורה זצ"ל ליהודי אחד שהתאונן על כך שחבירו עשה לו עין הרע. הוא סיפר שעבר לדירה חדשה ומרווחת, ומאז שהזמין את חבירו לביקור צרות רעות ורבות פוקדות אותו.

הרב אמר לו "אם יש לך עין הרע, התיקון לזה היא עין טובה! תשתדל אתה להתנהג במידת עין טובה, לראות באחרים רק את הטוב, לעשות טובה לאחרים, תשמח בשמחת הזולת ותראה במעלתו ולא בחסרונותיו, ובזכות זה תסתלק מעליך העין הרעה".

ומה לגבי עין הרע בממון ובנכסים? הסגולה לכך היא הקפדה על מעשר כספים! כמו שכתב הגאון רבי יצחק אלפיה בספר שיח יצחק (דף לא'), שמצות מעשר כספים מסוגלת מאד לבטל עין הרע מהאדם ומנכסיו. וכבר מצאנו כן בגמרא במסכת עירובין (סד, א) שמי שבאו לידו נכסים וממון יעשה בהם מצוה וינצל מפני עין הרע. וצור ישראל ישמרנו מעינא בישא ויזכנו להביט בעין טובה בכל אדם.

ופירש"י ש"ימית את עצמו" היינו ישפיל את עצמו. "ויחיה את עצמו" היינו יגביה את עצמו ומתוך כך יתנו בו הבריות עין רעה ויקנאו בו וימות. ולימדונו חכמים בזה שאדם הרוצה שיחיה ישפיל את עצמו וירחמו עליו הבריות ולא תהיה בו עין הרע ומתוך כך יצליח.

דברים אלו היו בהיפך מהתנהלותו הרברבנית של אלכסנדר מוקדון שרק תהילה וכבוד ניוטו את דרכו. חכמי ישראל לימדו אותו שאדרבה אם חפץ הוא בחיים והצלחה עליו למעט ולהשפיל עצמו כדי שלא תשלוט בו עין הרע, מה שאכן אירע לבסוף לאלכסנדר שמת בגיל 32.

כמה צריך להיזהר בדבר הזה. הרב שלום סעדון מספר בספרו "מלך שהשלוש שלו" על ילד שניחן בכשרון נדיר לשירה, מה שנקרא "ילד פלא", ואביו דחק בו להופיע כמה שיותר. לילד היתה אהבה עזה לתורה הקדושה והוא התחנך ובכה לאביו שהוא רוצה ללמוד תורה ולהיות תלמיד חכם ולא זמר. אך האבא מחמת דוחק הפרנסה הכריח אותו לשיר. לבסוף הילד נשבר והתקלקל עד שהוא נהפך היום לאחד הזמרים הידועים שמופיעים במעורב ומחטיאים את הרבים.

אב זה לא היה חכם במיוחד בלשון המעטה. כי האמת היא שאם אתה חפץ בהצלחת הילד עליך להצניע אותו ולא לפרסמו. יש לך ילד חכם, יש לך ילד נאה, יש לך ילד עם כשרון כזה או אחר, אל תפרסם אותו כי הדבר יביא לו וגם לך רק נזק ולא תועלת. "ואת צנועים חכמה". הצניעות היא שמירה והגנה מפני עין הרע.

ראש הישיבה המצליח שכב בבית החולים

מחמת עין הרע

מרן הרב שטיינמן זצ"ל אמר פעם ("צדיק כתמר יפרח" עמ' שפא') שאלו שעושים להם חתונה בפרסום גדול או שמקבלים דירה גדולה אחר כך הרבה פעמים אין להם ילדים. וזאת כי אנשים רואים שמדי טוב להם ועושים להם עין הרע. והוסיף, כי לפי פשוטו מה שלרחל אמנו לא היו בנים הוא מהטעם הנ"ל, שאהבת יעקב ורחל היתה לשם דבר, וכולם דיברו על כך שהוא באהבתו אותה עבד עבורה שבע שנים, ומחמת עין הרע לא נפקדה בבנים.

זמני התפילות ב"דרכי תורה"

שבת קודש פרשת בהר

פרקי אבות פרק ג'

מנין פלג המנחה (קרבות) - 18:00
מנחה ערב שבת (קרבות) - 19:05
הדלקת נרות - 19:10
שחרית מנין נץ (קרבות) - 4:50
שחרית מנין מרכזי (קרבות) - 8:00
מנחה מנין א' (קרבות) - 13:30
תהלים לבנות - 14:15
תהלים לבנים - 16:30
שיעור גמרא מסכת ברכות - 14:15
שיעור בהל' ספירת העומר - 16:00
שיעור בפרקי אבות - 16:30
"אבות ובנים" - 17:00
מנחה מנין ב' (קרבות) - 18:00
שיעור סגולת "זרע שמשון" - 19:50
צאת השבת - 20:02
ערבית מוצ"ש - 20:15
ברכת הלבנה
רבינו תם - 20:55
דף היומי הרב גלעד ג'רפי - 21:00
לוויית הרב המקדים - 21:30
שיעורו של מרן הראש"ל - 22:00

לג' בעומר ב"דרכי תורה" !!!

אי"ה יתקיים ערב ענק של חוויה וכיף לילדים ושמחה של קדושה בליל לג' בעומר ב"דרכי תורה".

מה בתוכנית? סדר לימוד "אבות ובנים" מיוחד ומרתק החל מהשעה 20:45 במשך 45 דק' לזכר 45 קדושי מירון.

ולאחר מכן חגיגה ושמחה גדולה

לכבוד התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

בליווי תזמורת, חידונים ופרסים, הפתעות והגרלות.

התזמורת והגרלות ב- 21:30. עזרת נשים פתוחה החל מ- 21:15.

ניסים בן סולטאנה אביטבול ז"ל
משה בן יהוא עוזרי ז"ל
יונה בת שמעה מרחום ע"ה
מאיר בן ססיה מאוזז ז"ל

אברהם בן טביב טביב ז"ל
רחמים חי בן פינה לביא ז"ל
רגינה בת מוחו לביא ע"ה
יהיא בן אהרון מחפור ז"ל

אמיר בן אמירה זכריה ז"ל
אסתר בת רחמה רוח ע"ה
מוזל בת מרגלית צברי ע"ה
רחמים בן שלביה דמרי ע"ה